

## I. Ieguldījumu portfeļa pamatnoteikumi

1. **Ieguldījumu portfeļa nosaukums** - *Emerging Markets Equity*.
2. **Ieguldījumu portfeļa mērķa tirgus** – jaunattīstības valstu akciju tirgus.
3. **Apdrošinātājs un ieguldījumu portfeļa nodrošinātājs** – UAB Artea Life Insurance (turpmāk "Apdrošinātājs").
4. **Ieguldījumu pārvaldītājs** - UAB Artea Life Insurance, vai cits norādītais ieguldījumu pārvaldnieks ("Ieguldījumu pārvaldnieks").
5. **Ieguldījumu aktivitāšu sākuma datums** – 2022.gada 1. jūlijs.
6. **Ieguldījumu portfeļa vienības cenas aprēķināšana** – ieguldījumu portfeļa vienības cena tiek aprēķināta katru darba dienu.
7. **Ieguldījumu portfeļa gada maksa** – 0,95%.

## II. Ieguldījumu portfelis

8. Ieguldījumu portfelis ir Apdrošinātājam piederošs investīciju objekts, kas var būt piesaistīts Apdrošinātāja noteiktam uzkrājošās dzīvības apdrošināšanas līgumam (turpmāk – Līgums), kura ietvaros, atbilstoši zemāk izklāstītajai ieguldījumu stratēģijai, tiek investēti ieguldījumu portfeļa aktīvi.
9. Ieguldījumu portfelī netiek veikta gūtās peļņas pārdale. Tā vietā peļņa palielina portfeļa vienības cenu. Ieguldījumu portfeļa atdeve ir atkarīga no ieguldījumu portfeļa pamatā esošo aktīvu snieguma.
10. Apdrošinātājs nosaka ieguldījumu portfeļa noteikumus, ņemot vērā likumdošanas prasības ieguldījumu portfeļa aktīviem (piemēram, noteiktas diversifikācijas prasības).
11. Ja šajos noteikumos nav paredzēts citādi, uz ieguldījumu portfeli ir attiecināmi uzkrājošās dzīvības apdrošināšanas noteikumos (turpmāk – Noteikumi) aprakstītie, ieguldījumu portfelim saistošie, nosacījumi.

## III. Ieguldījumu portfeļa investīciju stratēģija

12. Aktīvi tiek ieguldīti ar jaunattīstības akciju tirgiem saistītos ieguldījumu objektos: akcijās, biržā tirgotos fondos, indeksu fondos vai citos ieguldījumu objektos, kas investē jaunattīstības valstu akciju tirgos.
13. Alternatīvo ieguldījumu aktīvu īpatsvars var būt līdz 30%. Lai samazinātu ieguldījumu risku nelabvēlīgu tirgus apstākļu gadījumā, daļa aktīvu var tikt ieguldīti naudas tirgus instrumentos, noguldījumos ar termiņu līdz 12 mēnešiem.
14. Ieguldījumu portfelis var ietvert arī skaidru naudu.
15. Apdrošinātājs vai ieguldījumu pārvaldnieks var veikt ieguldījumu portfelī iekļauto aktīvu tirdzniecību tirdzniecības vietās pēc savas izvēles.
16. Visas no finanšu instrumentiem iegūtās dividendes un cita peļņa tiek pievienota ieguldījumu portfeļa vērtībai un reinvestēta finanšu instrumentos saskaņā ar ieguldījumu lēmumu izpildes politiku.
17. Apdrošinātājam ir tiesības uz laiku novirzīties no norunātās investīciju stratēģijas, ja neparedzēti mainās tirgus situācija, nepārvaramas varas gadījumos, politiskās situācijas vai kāda cita pamatota iemesla dēļ. Apdrošinātājam jānodrošina, lai radusies situācija tiek atrisināta pēc iespējas ātrāk un saskaņā ar noteikto investīciju stratēģiju, ņemot vērā kopīgās intereses ar klientiem. Neregulāras novirzes noteiktajos investīciju limitos finanšu instrumentu vērtības izmaiņu rezultātā netiek uzskatītas par atkāpi no investīciju stratēģijas.

## IV. Ieguldījumu portfeļa riska profils

18. Ieguldījumu portfelis ir pakļauts akciju tirgus atdeves un kapitāla riskam. Ienesīguma un kapitāla risks nozīmē, ka investori var pilnībā vai daļēji zaudēt ieguldīto kapitālu, kā arī gūtus ienākumus. Ieguldījumu portfelim nav kapitāla garantijas.
19. Ieguldījumu portfeļa vērtība tiek aprēķināta regulāri, pamatojoties uz tajā ietilpstošo investīciju objektu tā brīža tirgus vērtību. Izmaiņas akciju, ārvalstu valūtu, fiksētā ienesīguma un alternatīvo ieguldījumu tirgos ietekmē portfeļa vērtību, kas īstermiņā var būtiski mainīties.
20. Ieguldījumu portfeļa vērtība tiek noteikta eiro valūtā. Investors (turpmāk – "Apdrošinājuma ņēmējs") uzņemas ārvalstu valūtu risku visos ieguldījumos, kas nav denominēti eiro valūtā. Uz ieguldījumu portfeli neattiecas investoru kompensācijas fonda vai noguldījumu garantiju fonda nodrošinājums.

## V. Investoru mērķa grupa

21. Investīciju portfelis ir piemērots ieguldītājiem, kuri ilgtermiņā vēlas sasniegt akciju tirgiem raksturīgu ienesīgumu un pieņemt risku, pilnībā vai daļēji zaudēt kapitālu un peļņu.

## VI. Ieguldījumu portfeļa atskaitījumi un izdevumi

22. Ieguldījumu portfeļa gada maksa ir 0,95% gadā. Šī maksa ir paredzēta, lai segtu izmaksas, kas saistītas ar ieguldījumu plūsmas pārvaldi un apdrošināšanas līguma administrēšanu.
23. Ieguldījumu portfeļa gada maksa un citi iespējamie ar ieguldījumu portfeļa tiešajiem ieguldījumiem saistītie izdevumi, tostarp izmaksas saistītas ar ieguldījumu turēšanas riska minimizēšanu, ieguldījumu instrumentu pirkšanas un pārdošanas izdevumi, citas tirdzniecības izmaksas un nodokļi, kā arī likumdošanā noteiktās nodevas katru dienu tiks atskaitītas no ieguldījumu portfeļa vērtības, cenu aprēķināšanas brīdī. Ieguldījumu portfeļa vērtību var samazināt arī maksa par trešo personu ieguldījumu kopfondiem, ieguldījumu risinājumiem vai citiem finanšu instrumentiem (vai finanšu instrumentu kopa), kuros var tikt novirzīti ieguldījumi.

## VII. Ieguldījumu portfeļa vērtības aprēķināšana

24. Apdrošinātājs (vai ieguldījumu pārvaldnieks) aprēķina ieguldījumu portfeļa vērtību.
25. Ieguldījumu portfeļa vērtība tiek aprēķināta, no ieguldījumu portfeļa aktīviem atņemot ieguldījumu portfeļa maksu un citus, ar ieguldījumiem saistītos izdevumus. Ieguldījumu portfeļa vērtība tiek noteikta eiro valūtā.

26. Ieguldījumu portfeļa aktīvi un saistības, kas denominēti valūtās, kas nav eiro, tiek konvertēti uz eiro valūtu pēc Eiropas Centrālās Bankas noteiktā valūtas maiņas kursa.
27. Ieguldījumu portfeli iekļauto vērtspapīru, naudas tirgus instrumentu un standartizēto atvasināto finanšu instrumentu līgumu vērtības tiek noteiktas pēc tirgus vērtības.
28. Investīciju fondu daļas un kolektīvo ieguldījumu iestāžu emitētās daļas tiek novērtētas saskaņā ar aktuālāko pieejamo daļas cenu.
29. Termiņnoguldījumu vērtējumā tiek iekļauti uzkrātie procenti.
30. Citi finanšu instrumenti un investīciju objekti, kā arī finanšu instrumenti un investīciju objekti, kam nav pieejama uzticama un aktuāla cena, tiek novērtēti saskaņā ar objektīviem kritērijiem. Detalizētāka investīciju objektu vērtēšanas specifikācija ir noteikta Apdrošinātāja iekšējā Investīciju objektu vērtēšanas metodikā.
31. Ieguldījumu portfeļa cena tiek aprēķināta dienās, kad ir atvērtas Lietuvā strādājošās bankas (darba dienās). Vadoties pēc notikušām izmaiņām, tirgus traucējumiem vai citiem līdzīgiem iemesliem, kas var ietekmēt ieguldījumu portfeli veiktās investīcijas, Apdrošinātājs (vai ieguldījumu pārvaldnieks) var pārtraukt ieguldījumu portfeļa vērtības aprēķināšanu līdz brīdim, kad portfeļa vērtības aprēķinu iespējams veikt normālos tirgus apstākļos.

### VIII. Ieguldījumu portfeļa vienības cenas aprēķins

32. Ieguldījumu portfeļa vienības cenu aprēķina, dalot visa portfeļa vērtību ar aprītē esošo vienību skaitu.
33. Ieguldījumu portfeļa vienības cenu var sadalīt daļās. Ieguldījumu portfeļa daļu skaits un vienības cena tiek noapaļota līdz 4 cipariem aiz komata. Ieguldījumu portfeļa daļas indikatīvā vērtība ir izteikta eiro valūtā. Aktuālākā ieguldījumu portfeļa vienības cena ir pieejama pie Apdrošinātāja, kā arī Apdrošinātāja tīmekļa vietnē.

### IX. Ar apdrošināšanas līgumu saistīto ierobežojumu ietekme uz ieguldījumu risinājumiem

34. Ieguldījumu portfeli ir piesaistīts Līgumam tikai Līgumā uzkrātā kapitāla aprēķināšanas nolūkā.
35. Ieguldījumu portfeļa vienību iegāde nozīmē jauna maksājuma piesaistīšanu (pēc atskaitījumu ieturēšanas) klienta Līgumam vai esošajam uzkrājumam, tā investīciju objekta vienības cenā. Ieguldījumu portfeļa vienību pārdošana nozīmē Līgumā uzkrātā kapitāla izņemšanu vai uzkrātajam kapitālam piesaistītā ieguldījumu portfeļa vienību novirzīšanu uz citu ieguldījumu portfeli.
36. Apdrošinātājs ir tiesīgs noraidīt Apdrošinājuma ņēmēja pieprasījumu piesaistīt ieguldījumu risinājumu apdrošināšanas līgumam. Apdrošinātājam jebkurā laikā ir tiesības ierobežot Līgumā izvēlēto ieguldījumu risinājumu skaitu, kombinācijas ar citiem Apdrošinātāja piedāvātajiem ieguldījumu risinājumiem vai noteikt minimālo ieguldījumu daļu skaitu vai minimālo ieguldījumu summu eiro, ko var piesaistīt Līgumam.
37. Ieguldījumu portfeļa vienības izpiršanas cena ir vienāda ar ieguldījumu vienības cenu.
38. Atpirkuma rīkojumi tiks izpildīti to saņemšanas kārtībā.
39. Ieguldījumu rīkojumu var atcelt tikai ar Apdrošinātāja piekrišanu.
40. Apdrošinātājs ir tiesīgs ierobežot ieguldījumu portfeļa vienību pārdošanu un iegādi dēļ traucējumiem tirgū vai citu līdzvērtīgu iemeslu dēļ, kā arī, ja šāds ierobežojums ir nepieciešams, lai aizsargātu citu Apdrošinājuma ņēmēju intereses. Šāda situācija var rasties, piemēram, dēļ traucējumiem tirgū, kā rezultātā nevar ticami veikt ieguldījumu portfeļa investīciju objektu vienību vērtības aprēķinu, novērtēšanu un realizāciju.
41. Investīciju risks, kuru ir uzņēmis Apdrošinājuma ņēmējs, sevi ietver arī situācijas, kad Apdrošinātājs, ieguldījumu pārvaldnieks vai valsts institūcijas uz laiku vai pilnībā, aptur ieguldījumu portfeļa investīciju vienību iegādi vai pārdošanu, kā arī situācijas, kad ieguldījuma portfeļa investīciju vienības vērtības noteikšana tiek apturēta (vienības cena netiek aprēķināta konkrētajā dienā un tā tiek noteikta vēlāk). Šādās situācijās ieguldījuma portfeļa investīciju vienības cenas aprēķināšana un Apdrošinājuma ņēmēja Līguma ietvaros iesniegto rīkojumu izpilde tiek veikta nekavējoties, tiklīdz ir pieejama vienības cena un iespējama investīciju vienību iegāde un pārdošana.
42. Apdrošinātājam ir tiesības mainīt ieguldījumu pārvaldnieku un veikt izmaiņas ieguldījumu portfeļa noteikumos. Par izmaiņām informācija ir pieejama Apdrošinātāja tīmekļa vietnē.

### X. Ieguldījumu portfeļa slēgšana

43. Apdrošinātājs ir tiesīgs ieguldījumu portfeli slēgt vai to pievienot citam Apdrošinātājam piederošam ieguldījumu portfelim. Kārtība, kā par šīm izmaiņām tiek paziņots Apdrošinājuma ņēmējam, ir noteikta Līguma noteikumos.

### XI. Īpašumtiesības un tiesības uz ieguldījumu portfeli un tā vienībām

44. Apdrošinājuma ņēmējam un Labuma guvējam nav īpašumtiesību vai citu tiesību uz Līgumam piesaistīto ieguldījumu portfeli vai tā vienībām. Līgumam piesaistītā portfeļa vienību un finanšu instrumentu īpašumtiesības un pārvaldes tiesības pieder Apdrošinātājam.

### XII. Nodokļi un maksājumi valsts institūcijām

45. Ja uz ieguldījumu portfeli vai tajā iekļautiem finanšu instrumentiem ir attiecināmi tieši vai netieši nodokļi saskaņā ar tiesību aktiem vai izdotu rīkojumu, vai arī citas valsts institūciju noteiktas nodevas, kas jāmaksā Apdrošinātājam, Apdrošinātājs ir tiesīgs ieturēt attiecīgo summu no ieguldījumu portfeļa aktīviem.
46. Ieguldījumu portfeļa ietvaros veiktajām investīcijām var tikt piemēroti nodokļi, kas ietekmē finanšu instrumentu vai ieguldījumu portfeļa vērtību.

### XIII. Ar ieguldījumu portfeli saistītie riski

47. **TIRGUS RISKS**  
Finanšu instrumenti ietekmē tirgus risks, t.i. risks, ko rada vispārējā ekonomikas attīstība, citiem vārdiem sakot, faktori, kas ietekmē tirgos strādājošo uzņēmumu kopējo darbību un/vai ieguldījumu vērtības izmaiņas, mainoties ekonomikas perspektīvām kopumā.
48. **ATDEVES RISKS**

Ieguldījumu portfeļa rezultāti ir atkarīgi no mērķa tirgus rezultātiem, kas investīciju perioda laikā var mainīties. Garantijas par mērķa tirgus darbību nav iespējams sniegt. Investīciju rezultāti pagātnē nesniedz garantijas investīciju sniegunam nākotnē. Investīcijas ieguldījumu portfeli nav pielīdzināmas tiešām investīcijām mērķa tirgū.

**49. PROCENTU LIKMJU RISKS**

Procentu likmju risks izriet no izmaiņām ieguldījumu portfeļa vērtībā, kas rodas tirgus procentu likmju izmaiņu rezultātā.

**50. KREDĪTRISKS**

Kredītrisks nozīmē finansiālo pozīciju zaudēšanu vai pasliktināšanos saistībā ar vērtspapīra emitenta vai cita debitora saistību nepildīšanu. Īstenojoties kredītriskam, investors var pilnīgi vai daļēji zaudēt savas investīcijas.

**51. LĪGUMSLĒDZĒJA PUSES RISKS**

Līgumslēdzēja puses risks saistās ar finanšu līguma vai atvasinātā finanšu instrumenta līguma otru pusi, un tas īstenojas, kad pretējā puse nespēj vai nevēlas pildīt savas līgumsaistības. Līgumslēdzēja puses riska īstenošanās gadījumā, ar pretējo pusi noslēgtā līguma tirgus vērtība ir pakļauta riskam. Ja līgumslēdzēja puses risks īstenojas, tai kļūstot maksātnespējīgai pirms investīcijas ir atmaksātas, investori riskē pilnībā vai daļēji zaudēt savas investīcijas.

**52. VALŪTAS RISKS**

Ja finanšu instrumentos ir iekļautas investīcijas, kas nav denominētas eiro valūtā, finanšu instrumentu sniegtos rezultātus var ietekmēt valūtas kursu izmaiņas.

**53. LIKVIDITĀTES RISKS**

Tirgus likviditātes risks nozīmē, ka investīcijas nav iespējams pilnībā vai viegli un nekavējoties realizēt, vai nodrošināt to segumu ar esošo tirgus cenu, vai ja investīcijām nav iespējams noteikt vērtību tirgus dziļuma trūkuma rezultātā vai tāpēc, ka tirgi nedarbojas noteiktu traucējumu iespaidā. Tirgus traucējumu iespaidā investīciju vērtību var nākties noteikt ārkārtas formā un laikā.

**54. ILGTSPĒJAS RISKS**

Ilgspējas risks ir vides, sociālais vai pārvaldības (turpmāk - ESG) notikums vai situācija, kas var reāli vai būtiski negatīvi ietekmēt ieguldījuma vērtību. Ilgtspējas riski var rasties dažādu citu risku dēļ (piemēram, tirgus likviditātes, kredīta u. c.) un būtiski ietekmēt ieguldījumus, aktīvu vērtības svārstības, ietekmēt likviditāti vai ieguldījumu portfeļa vienības cenu. Ilgtspējas risku ietekme var atšķirties atkarībā no ieguldījuma, piemēram, ieguldījumi nozarēs ar augstu oglekļa emisiju līmeni var būt vairāk pakļauti klimata pārmaiņu riskiem. Visiem šiem faktoriem vai to kombinācijai var būt neparedzama ietekme uz ieguldījumu portfeļa ieguldījumiem un būtiska ietekme uz ieguldījumu portfeļa aktīvu vērtību. Ilgtspējas riska novērtējums ir atkarīgs no uzņēmējdarbības nozares klases. Dažādām nozarēm ir nepieciešami dažādi dati un instrumenti, lai piemērotu uzticamības pārbaudi un novērtētu ilgtspējas riska būtiskumu un ietekmi. Lai mazinātu šo risku, Apdrošinātājs (ieguldījumu pārvaldītājs) novērtē arī konkrētajam analizējamajam ieguldījumam būtiskos ilgtspējas faktorus un ar tiem saistītos ilgtspējas riskus.

#### **XIV. Riski un apsvērumi, kas saistīti ar Tirgum piesaistītās dzīvības apdrošināšanas līgumiem**

55. Ieguldījumi vienmēr ir saistīti ar risku. Tirgum piesaistītās dzīvības apdrošināšanas rezultāti ir atkarīgi no Apdrošinājumaņēmēja izvēlēto ieguldījumu portfeļa rezultātiem. Ieguldījumu vērtība var palielināties vai samazināties, un Apdrošinājumaņēmējs uzņemas risku, kas saistīts ar viņa ieguldījumu lēmumu finansiālajām sekām un savu apdrošināšanas uzkrājumu zaudēšanu. Apdrošinājumaņēmējam ir jāņem vērā, ka investīciju rezultāti pagātnē negarantē līdzīgus rezultātus nākotnē.
56. Informācija un aprēķini par ieguldījumu portfeļa peļņu, atskaitījumiem un izdevumiem neietver ar Līgumu saistītos atskaitījumus.
57. Uz ieguldījumu portfeli nav attiecināms investoru kompensāciju fonds vai noguldījumu garantiju fonds.
58. Apdrošinājumaņēmēji patstāvīgi pieņem lēmumu par ieguldījumu portfeļa izvēli atbilstoši saviem investīciju mērķiem un uzņemas risku, kas saistīts ar Līgumā uzkrātā kapitāla vērtības samazināšanos vai pilnīgu zaudējumu.
59. Apdrošinātājs (ieguldījumu pārvaldnieks) vai tās pārstāvji nav atbildīgi par investīciju rezultātiem vai Līgumam piesaistīto ieguldījumu portfeļa izvēli.
60. Apdrošinājumaņēmējam pirms Līguma noslēgšanas, izmaiņu veikšanas Līgumā, kā arī izvēloties vai mainot ieguldījumu portfeli ir rūpīgi jāiepazīstas ar pirmslīguma informāciju, Līguma noteikumiem, cenrādi, pamatinformācijas dokumentiem un citu informāciju par ieguldījumu portfeli.
61. Izmaiņas likumdošanā, citos normatīvajos aktos, oficiālās procedūrās vai tiesas lēmumi var ietekmēt Apdrošinātāja saimniecisko darbību, finansiālo stāvokli un darbības rezultātus, kā arī ieguldījumu portfeli veikto investīciju tirgus vērtību. Investors uzņemas ar nodokļu izmaiņām saistītos riskus, kas var ietekmēt Līgumam vai atbilstībām piemērojamos nodokļus.
62. Pretrunu gadījumā starp noteikumiem lietuviešu vai citā valodā, noteicošā ir versija lietuviešu valodā.

#### **XV. Ar ilgtspēju saistītā pirmslīguma atruna**

63. *Emerging Markets Equity* risinājumā netiek veicinātas (ESG) īpašības, kā arī ilgtspējīgi ieguldījumi nav tā mērķis. *Emerging Markets Equity*, izvērtējot ieguldījumu riskus un iespējas, ņem vērā ilgtspējas riskus, analizējot ESG kritērijus, bet var ieguldīt arī emitentos ar zemu ESG profilu.
64. Tomēr *Emerging Markets Equity* var ieguldīt uzņēmumos, kas atbilst noteiktiem kritērijiem, tostarp ESG rādītājiem, un/vai ir saistīti ar noteiktām ar ilgtspēju saistītām tēmām un ievēro vides, sociālās un korporatīvās pārvaldes aspektus savā praksē. Šādi ieguldījumi var veidot nelielu kopējo aktīvu daļu salīdzinājumā ar citiem ieguldījumiem, kas neatbilst konkrētiem ilgtspējas kritērijiem. Ilgtspējīgi ieguldījumi akcijās var (i) situācijās, kad šāda veida ieguldījumi atpauzē no tirgus, var sniegt sliktākus rezultātus nekā tirgus kopumā un/vai (ii) var sniegt sliktākus rezultātus kā citi ieguldījumi, kuros netiek ņemti vērā ar ESG saistīti kritēriji. Ieguldījumu portfeļa nodrošinātājs Apdrošinātājs (ieguldījumu pārvaldnieks) var pārdot ieguldījumus dēļ ESG apsvērumiem, pat ja ieguldījumi sniedz labus rezultātus.
65. *Emerging Markets Equity* ietvaros, pieņemot investīciju lēmumus, šobrīd netiek izvērtēta to iespējami negatīvā ietekme ilgtspējas faktoriem. Tā galvenais iemesls ir pieejas trūkums konkrētiem un precīziem datiem par portfeļa pamatā esošajiem ieguldījumiem, kā arī tas, ka nozarē nav savstarpēji saskaņotas sistēmas pārskatu iesniegšanai. Apdrošinātājs regulāri pārskata ieguldījumu pozīcijas un informēs investorus par jebkādam nozīmīgām izmaiņām pozīcijās, ja tādas tiks veiktas. *Emerging Markets Equity* ietvaros netiek ņemti vērā Taksonomijas regulā noteiktie ES ESG kritēriji. Tomēr nav izslēdzams, ka atsevišķi ieguldījumi ir saskaņā ar Taksonomijas regulas ESG kritērijiem.